

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

Eduskunta

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta

StV@eduskunta.fi

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry:n lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta HE 127/2024 vp

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettua lakia siten, että toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti 1.1.2025 lähtien.

SuPer ei kannata annettua esitystä. Ympäri vuorokautiseen hoivaan päästäkseen ikääntynyt on jo useimmiten pitkälle dementoitunut, suuremmalla osalla on masennusoireita ja käytöshäiriöitä. Henkilöstön aikaa tarvitaan asiakasta kohden enemmän juuri kognitiivisten vaikeuksien lisääntymisen vuoksi. Valvontaviranomaisten arvion mukaan 0,6 vähimmäismitoitusta voidaan pitää riittävänä, jos asiakkaat eivät ole vaikeasti muistisairaita tai somaattisesti vaikeahoitaisia.

7.8.2024 antamansa lausunnon lisäksi SuPer haluaa korostaa seuraavia asioita

1. Vuonna 2019 koimme valtakunnallisen hoivakriisin, joka paljasti vakavia puutteita ikääntyneiden hoivassa. Tämä johti siihen, että henkilöstön vähimmäismitoitusta korotettiin, ja 0,7 mitoitusta pidettiin tarpeellisena askelena kohti laadukkaampaa hoitoa. Nämä muutokset eivät tulleet helposti, vaan niiden taustalla oli laajaa poliittista keskustelua ja merkittäviä taloudellisia panostuksia. Edellä mainittu uudistus tehtiin perustellusti.
2. Vähimmäismitoituksen laskeminen tarkoittaa käytännössä vähemmän hoitajia ja vähemmän aikaa asukkaille. On harhaanjohtavaa väittää, ettei tällä olisi negatiivisia vaikutuksia hoivaan. Vähimmäismitoituksen laskun kanssa toteutetaan samanaikaisesti rakenteellisia muutoksia, kuten kaikkein raskashoitaisimpien laitoshoitopaikkojen sulkeminen ja siirtyminen yhteisölliseen asumiseen. Tämä tarkoittaa, että ympärivuorokautisen hoivan piiriin jää yhä vaativampi asiakasryhmä, mutta samaan aikaan vähimmäismitoitusta lasketaan. Tämä on mahdoton yhtälö. Lisäksi taloudellisista syistä useimmat tukitehtävien työn tekijät eivät saa jatkaa työssään eli ns. välilliset työtehtävät siirtyvät hoitajien tehtäviksi.

3. Työnantajan tehtävä on suojella työturvallisuuslain nojalla työntekijöitä haitalliselta kuormittumiselta. Annetulla esityksellä heikennetään työnantajan halua/keinoja tähän. Työterveyslaitoksen tutkimusten mukaan eettinen kuormitus ja muut työn psykososiaaliset kuormitustekijät ovat iäkkäiden palveluissa muuta sosiaali- ja terveydenhuoltoa yleisempiä. Eettisen kuormituksen seurauksia vanhuspalveluiden työntekijöille olivat työstä poissaolot, mielenterveysongelmat, epäterveelliset ja epäsosiaaliset elämäntavat ja fyysiset oireet sekä heikentynyt työkyky. Jotta tähän saadaan muutos, on oltava mahdollisuus laadukkaaseen hoivan toteuttamiseen ja aikaa työn kehittämiseen.
4. Esityksessä on kyse vähimmäismitoituksen muutoksesta. Asiakasrakenteen vaatiessa mitoituksen on oltava korkeampi. Mikäli hyvinvointialueille annettava rahoitus on todellisuudessa 0,6 henkilöstömitoituksen suuruinen, ei työnantajat tule nostamaan henkilöstön määrää, vaikka hoitoisuus sitä vaatisi. RAI-arviointimittarin merkitys on jäänyt olemattomaksi. Esihenkilön vastuuta tulisi korostaa niin työturvallisuuden kuin hoidon laadunvalvojan roolissa
5. Esityksen toteutuminen haittaisi alan mainetta sekä heikentäisi henkilöstön veto- ja pitovoimaa. Annettu esitys on ilmeisessä ristiriidassa hallitusohjelman Hyvän työn -ohjelman kanssa. Riittävällä lakisääteisellä henkilöstömitoituksella turvataan myös henkilöstön hyvinvointia ja työssä jaksamista ja sitä kautta varmistetaan alan veto- ja pitovoimaa.
6. Käsitteillä olevan hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa useat asiantuntijat näkivät riskejä henkilöstömitoituksen alentamisessa. Yli puolet lausunnon antajista ei puoltanut annettua esitystä. Tällä ei ole ollut annettuun esitykseen kuitenkaan oleellista vaikutusta.

SuPerin ehdotus on, että vähimmäismitoituksen alentamisesta luovutaan. Ikäihmisten palveluista ei ole mahdollista leikata, vaan päinvastoin, niihin tarvitaan taloudellista lisäpanostusta.

Helsingissä 18.10.2024

Päivi Inberg

puheenjohtaja

Jussi Salo

kehittämisjohtaja

SUOMEN LÄHI- JA PERUSHOITAJALIITTO SUPER RY

SuPerissa on noin 85 000 jäsentä, jotka työskentelevät sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä kasvatusalalla julkisella ja yksityisellä sektorilla.

Lisätietoja lausunnosta antaa asiantuntija Sari Ilonummi 050 3416079, sari.ilonummi@superliitto.fi